

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 01.03.2023

Makale Kabul Tarihi: 24.04.2023

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SİBER MAĞDURİYET VE
DEPRESYON İLİŐKİŐİ: ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN
DÜZENLEYİCİ ROLÜ***

Mahir MUTLU**

Bilge Sena KURT***

Serra Dilek ŐENER****

Çağrı ÖVEN*****

İrem Sultan YAVUZEL*****

Hatice ATEŞ*****

Beyza DEMİR*****

Hatice Esmā Nur DİDİN*****

Ayşenur KOÇ†

Öz

Bu çalışmada siber mağduriyet ve depresyon ilişkisinde algılanan sosyal desteğin

* Bu makale, Dr. Öğr. Üyesi Yusuf BAYAR danışmanlığında, KTO Karatay Üniversitesi, Psikoloji Lisans programının 2021-2022 akademik yılındaki Araştırma Teknikleri dersi kapsamında üretilmiştir.

** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, mutlumahir@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6260-7295.

*** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, bilgesenakurt@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4098-3083.

**** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, serra.sener42@gmail.com, ORCID: 0009-0005-3057-1618.

***** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, cagrioven@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4103-9185.

***** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, iremsultanyavuzel@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2385-1284.

***** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, haticeates464@gmail.com, ORCID: 0009-0003-4607-7265.

***** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, beyzademir673@gmail.com, ORCID: 0009-0005-5834-2956.

***** Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, didinhaticesmanur@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9580-6175.

† Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, aysenurkockonya@gmail.com, ORCID: 0009-0000-7829-9987.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

düzenleyici rolü incelenmiőtir. Araştırma 81 ilden 572 üniversite öğrencisi ile yürütölmüőtür. Verilerin toplanmasında İkinci Kez Revize Edilmiőt Siber Zorbalık Ölçeği, Beck Depresyon Ölçeği Kısa Formu, Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıőtir. Verilerin analizinde bağımsız gruplar için t testi, Pearson korelasyon testi ve lineer regresyon testi kullanılmıőtir. Araştırma sonucunda, siber mağduriyet ve depresyon arasında pozitif yönlü düşük seviyede ilişki, siber mağduriyet ve algılanan sosyal destek arasında negatif yönde çok düşük seviyede ilişki, depresyon ve algılanan sosyal destek arasında ise negatif yönde düşük seviyede ilişki tespit edilmiştir. Çalışma sonucuna göre siber mağduriyet arttıkça depresyon artmaktadır. Algılanan sosyal destek arttıkça siber mağduriyet ve depresyon azalmaktadır. Siber mağduriyet ve depresyon ilişkisinde ise algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü bulunmamıőtir.

Anahtar Kelimeler: Siber Mağduriyet, Siber Zorbalık, Depresyon, Algılanan Sosyal Destek.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

The Relationship between Cyber Victimization and Depression in University Students: The Regulatory Role of Perceived Social Support

Abstract

In this study, the organizing role of perceived social support in the relationship between cyber victimization and depression was examined. The research was carried out with 572 university students from 81 provinces. RCBI-II (The Second Revision of the Revised Cyber Bullying Inventory), Beck Depression Scale Short Form, Perceived Social Support Scale and Personal Information Form were used. In the analysis of the data, t-test, Pearson correlation test and linear regression test were used for independent groups. As a result of the research, a low-level positive relationship between cyber victimization and depression, a very low negative relationship between cyber victimization and perceived social support, and a low negative relationship between depression and perceived social support were detected. According to the results of the study, depression increases as cyber victimization increases. Also, as the perceived social support increases, cyber victimization and depression decrease. In the relationship between cyber victimization and depression, perceived social support did not have an organizing role.

Keywords: Cyber Victimization, Cyber Bullying, Depression, Perceived Social Support.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Giriő

Günümüzde hızla geliően biliőim teknolojileriyle birlikte yeni medya ve sanal iletiőim, hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuőtur (Summak, 2019, s. 851-869). Özellikle gençlerin yoğun olarak tercih ettiği sanal iletiőim, faydaları yanında bazı riskleri de barındırmaktadır. Sanal dünyada kimliklerin gizlenmesi, mahremiyet kaybı ve denetimin yetersiz olması gibi güvenlik sorunları, siber zorbalığı da beraberinde getirmiőtir (Erdur-Baker ve Kavşut, 2007; Slonje vd., 2013, s. 26-32).

Olweus (1993) ile baőlayan zorbalık çalışmaları, bu süreçte siber zorbalığa doğru evrilmiőtir. Geleneksel zorbalığa őiddet, tehdit, güc dengesizliği gibi özellikleriyle benzeyen siber zorbalık (Kowalski ve Limber, 2007, s. 22-30), bazı unsurlarıyla geleneksel zorbalıktan ayrılır. Bunlar; kimliğin gizlenebilmesi, yer ve zamana bağlı olmadan yapılabilmesi, fiziksel güc ihtiyacının olmaması, mağdura kolay eriőim ve etki alanının geniőliđi olarak sıralanabilir (Ayas ve Horzum, 2010 s. 1-17; Sönmez ve Yaman, 2015, s. 18-31). Kavramı ilk tanımlayan Belsey'den (2005) beri genel olarak siber zorbalık, yeni iletiőim teknolojileri aracılığıyla bireyleri ya da grupları zarara uğratmak için tekrarlanan davranıőlar olarak tanımlanmıőtır (Arıçak vd., 2012, s. 101-114; Hinduja ve Patchin, 2014). Yaman ve arkadaşları, bir davranıőın siber zorbalık olması için zorbalık davranıőının teknolojik aletler kullanılarak yapılmasını, süreklilik göstermesini, önceden planlanmasını ve zorbanın karşı tarafa acı verme amacının olması gerektiğini ifade etmişlerdir (Yaman vd., 2011).

Siber zorbalık davranışları; kızdırmak/kıőkırtmak, taciz etmek, taklit etmek, ifőa etmek ve dıőlamak olarak sayılmaktadır (Kowalski ve Limber, 2007, s. 22-30). Arıçak (2011, s.10-12) da siber zorbalığı, elektronik zorbalık ve iletiőim zorbalığı olarak iki türde incelemiőtir. Elektronik zorbalık, őifre kırmak gibi daha çok teknik yönle ilgiliyken; iletiőim zorbalığı, internet üzerinden hakaret, dedikodu, alay, taciz gibi eylemleri içermektedir.

Bu eylemlere maruz kalan siber mağdurların sayıları, gün geçtikçe artmaktadır (Erbiçer, 2019, s. 1-24). Üniversite öğrencilerini kapsayan çalışmalar incelendiğinde %30-%55 oranlarında deđiően siber mağduriyet saptanmıőtır (Dilmaç, 2009, s. 1291-1325; Gezgın ve Çuhadar, 2012, s. 93-104; Köse vd. 2018). Siber mağdurlarda yüksek kayđı seviyesi, öfke, sosyal problemler, düşük öz sayđı, depresyon ve hatta intihar giriőimleri

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ő., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve KoÇ, A. (2023). Őniversite Öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişki: Algılanan sosyal desteğin dzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

görlmektedir (Beran ve Li, 2005, s. 265; Hinduja ve Patchin, 2008, s. 129-156; Ybarra ve Mitchell, 2004, s. 1308-1316). Erdur-Baker ve Tanrikulu'nun (2010, s. 2771-2776.) ħalıőmasında da siber mağduriyet ve depresyon arasında anlamlı ilişki bulunmuőtur. Zira siber zorbalığa maruz kalan mağdur, zorba ile kişisel temas kurmasa da psikolojik olarak zarar görür (Erdur-Baker ve Kavşut, 2007, s. 27). Yine yapılan bir ħalıőmada siber mağdurların %49'unun depresyon belirtileri gösterdikleri tespit edilmiştir (Edwards vd., 2016, s. 71-78).

Siber zorbalık neticesinde ortaya ħıkan olumsuz duygularla baş edebilmek iÇin sosyal destek önemli görölmektedir. Kriz ve stres anlarında bireyler, aile üyeleri ve arkadaőlarından destek almak istemektedirler (Đakır ve Palabıykoğlu, 1997, s. 15-24). Sosyal destek, zor durumda kalan kiőinin, ħevresindeki kiőiler tarafından gördüğu fiziksel ve duygusal yardımdır (Aksüllü ve Doğan, 2004, s. 76-84). Sosyal desteğin ruhsal sağlığı olumlu etkilediğini gösteren ħok sayıda ħalıőma bulunmaktadır (Eker vd., 2001, s.17-25). Őniversite Öğrencileriyle yapılan ħalıőmalarda, algılanan sosyal destek arttığça depresyon düzeyinin azaldığı bildirilmiőtir (Eldeleklioğlu, 2006, s. 727-752).

Literatür taraması sonucunda siber zorbalığa uğrayan bireylerin depresyon belirtisi gösterdikleri, depresyonla başa ħıkmada da sosyal desteğin önemli olduğu görölmüőtür. Ayrıca siber zorbalıkla ilgili araőtırmaların daha ħok ergen bireyleri kapsadığı, üniversite Öğrencilerini iğeren ħalıőmaların nispeten sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Yine literatürde siber zorbalık, depresyon ve algılanan sosyal desteğin birlikte incelendiği sınırlı sayıda ħalıőma bulunmaktadır. Bu sebeple araőtırmanın amacı, üniversite Öğrencilerinde görölen siber zorbalık ve depresyon ilişkisinde sosyal desteğin dzenleyici rolünü araőtırmaktır.

Yöntem: Örnekleme

Araőtırmanın örneklemini, 2021-2022 öğretim yılında 81 ilde öğrenim gören 572 lisans öğrencisi oluőturmuştur. Veriler, araőtırmacıların öğrenim gördüğu üniversitenin etik komisyonundan izin alındıktan sonra sanal ortamda toplanmıőtır. Katılımcıların 299'u (%52.3) kadın, 266'sı (%46.5) erkek, 7'si (%1.2) cinsiyetini belirtmek istemeyenlerden oluşmaktadır. Örnekleme oluőturan öğrencilerin 343'ü (%60) 18-21 yaş aralığında, 229'u (%40) 22 yaş ve üzerindedir.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Katılımcılardan 458 (%80.1) kiői bekar, 13 (%2.3) kiői evli ve 101 (%17.7) kiőinin de romantik ilişkisi bulunmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel bilgi formu:

Bu formda katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla cinsiyet, yaş, medeni durum, sınıf düzeyi, okudukları il ve bölüm sorulmuştur.

İkinci kez revize edilmiş siber zorbalık ölçeği:

Siber zorbalık ve mağduriyeti değerlendirmede sıklıkla kullanılan ölçüm araçlarından biri olan SZÖ, ilk defa Erdur-Baker ve Kavşut (2007) tarafından çevrilmiştir. Daha sonra Topçu ve Erdur-Baker tarafından 2010 ve 2018 tarihlerinde iki kez yenilenmiştir. SZÖ-II'de 10 madde ve iki puanlama sütunu (Bana oldu/Ben yaptım) vardır. Bu çalışmada, katılımcılar, siber mağduriyet deneyimini bildirmek için her bir maddeyi 4 puanlık bir derecelendirme (1 = hiçbir zaman, 2 = bir, 3 = iki veya üç kez, 4 = üçten fazla) ile yalnızca "Bana oldu" sütununda değerlendirmiştir. Ölçeğin siber mağduriyet boyutunun faktör yükü, .40 ile .69 arasında değişmektedir. Ölçeğin siber mağduriyet boyutu, toplam değişmenin %41.44'ünü açıklamaktadır. Ölçekte elde edilebilecek en düşük puan, 10 ve en yüksek puan 40'tır. SZÖ-II ölçeğinin Cronbach alfa katsayısı, siber mağduriyet bölümü için .80, siber zorbalık bölümü için .79'dur. Bu çalışmada ölçeğin hesaplanan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri 0.82 ve Cronbach alfa değeri .79'dur.

Birinci basamak için beck depresyon ölçeği (Kısa envanteri):

Aktürk, Dağdeviren, Türe ve Tuğlu tarafından çevrilen "Birinci Basamak İçin Beck Depresyon Ölçeği", 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin başlıkları DSM-IV'e göre, majör depresif bozukluğu yansıtan Beck Depresyon Ölçeği'nden alınmıştır. Her madde, kendi içinde (0-3) arasında bir değerle puanlanmaktadır. Ölçekte alınabilecek en düşük puan 0 ve en yüksek puan 21'dir. Ölçekten elde edilen yüksek puan, depresyon seviyesinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alfa iç güvenirlilik katsayısı, Spearman-Brown katsayısı ve Guttman Split-Half

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişki: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

katsayısı, sırasıyla 0.85, 0.86 ve 0.82 olarak hesaplanmıőtır. Bu çalışmada ölçeğin alfa değerini, .80 ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değerini 0.85 olarak bulunmuőtur.

Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği:

Eker, Arkar ve Yaldız (2001) tarafından geliőtirilen, “Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği” (MSPSS), 12 maddeden oluşmaktadır. Her biri 4 maddeden oluşan destek, kaynağına ilişkin 3 boyutu içerir. Bunlar: aile, arkadaş ve özel bir insandır. 7’li likert (1 = kesinlikle hayır, 7 = kesinlikle evet) tipi derecelendirme kullanılan bu çalışmada, her alt ölçeğteki dört maddenin puanlarının toplanması ile alt ölçek puanı elde edilmiş ve bütün alt ölçek puanlarının toplanması ile de ölçeğin toplam puanı elde edilmiştir. Ölçeğten alınması mümkün olan en düşük puan 12 ve en yüksek puan 84’tür. Puanın yüksek olması, algılanan sosyal desteğin yüksek olduğunu ifade etmektedir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı, .89 olarak hesaplanmıőtir. Çalışmamızda verinin analizinin uygunluğunu değerlendirmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin değerini hesaplanmıőtir. KMO değerini, 0.86 olarak tespit edilmiştir ve verinin faktör analizi için uygun olduğu görülmüştür. Hesaplanan alfa değerini ise .86’dır.

Verilerin analizinde parametrik yöntemlerin kullanılıp kullanılmayacağını belirlemek adına, normallik testi ile çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıőtir. Elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1.5 -1.5 arasında olması kriteri baz alınmıőtir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Baz alınan kriterine göre, çalışma kapsamında kullanılan ölçeklerin normal dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca bu çalışmada, SZÖ-II ölçeğinin tek boyutu kullanılacağından siber mağduriyete ilişkin maddelerin faktör yüküne bakılmıőtir ve ölçeğin tek boyut kullanımı için uygun olduğu görülmüştür.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Tablo 1: Kullanılan Ölçeklerin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Kullanılan Ölçekler	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)
Beck Depresyon Kısa Form	.951	1.027
Algılanan Sosyal Destek	-.309	-.383
Siber Mağduriyet	.966	.275

Tablo 2: SZÖ-II Ölçeğinin Siber Mağduriyete İlişkin Maddelerinin Faktör Örüntüsü

Maddeler	Faktör Yüğü
Birine ait hesap őifresini ele geçirmek	.58
Baőkasının hesabını izinsiz kullanarak, onu küçük düşürücü paylaőımlar yapmak	.61
Birini tehdit etmek	.57
Birine hakaret etmek	.69
Utandırıcı veya kırııcı mesajlar göndermek	.64
Sahibinin görmesinden rahatsızlık duyacağı bir fotoğrafı veya videoyu baőkalarıyla paylaőmak	.54
Bir sırrı sahibinin izni olmadan baőkalarıyla paylaőmak	.63
Dedikodu yaymak	.53
Bir baőkası adına profil açıp oymuő gibi davranmak	.53
Küçük düşürücü internet sitesi/sayfası oluşturmak	.57

Bağımsız deđiőkenlere göre oluşan gruplarda bağımlı deđiőkenler yönünden farklılıklar, grup sayısı iki olan durumlarda bağımsız örneklem t testi yöntemi ile analiz edilmiştir. Deđiőkenler arasındaki ilişkinin őiddeti ve yönünü belirlemek için ise Pearson korelasyon analizi kullanılmıőtir. Düzenleyici deđiőkenin tespitinde, regresyon analizi tercih edilmiştir. Tüm bu analizlerde SPSS.26 programından yararlanılmıőtir.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Bulgular

Araştırmada kullanılan her üç ölçekten alınan puanlar, yaş, cinsiyet ve medeni durum kategorilerinde karşılaştırılmıştır. İlk olarak ele alınan cinsiyet kategorisinde, siber mağduriyet ölçeği için cinsiyetler arasında anlamlı fark bulunmuőtur ($t[563]=.031$; $p<0.05$). Buna göre erkek katılımcıların (Ort=1.60), kadın katılımcılardan (Ort=1.50) daha fazla siber mağduriyete uğradıkları tespit edilmiştir. Beck Depresyon Ölçeği analizinde cinsiyetler arasında depresyon puanları bakımından anlamlı fark bulunmamıştır. ($t[563]=.947$; $p>0.05$). Algılanan sosyal destek ölçeği ise hem toplam puan için hem de alt boyutlar için cinsiyetler arasında karşılaştırılmıştır. Elde edilen toplam puan sonucunda cinsiyetler arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($t[563]=.685$; $p>0.05$). Ölçeğin alt boyutları olan “aile” ($t[563]=.058$; $p>0.05$) ve “arkadaş” ($t[563]=.193$; $p>0.05$) boyutlarında anlamlı bir fark saptanmamıőken, “diğer” boyutunda cinsiyetler arasında anlamlı fark bulunmuőtur ($t[563]=.007$; $p<0.05$). Tablo 4’e göre, erkeklerin (Ort=4.27) diğer kategorisinde algıladıkları sosyal desteğin, kadınların algıladıkları sosyal destekten (Ort=3.77) daha fazla olduğu görölmüőtür.

Tablo 3: Kullanılan Ölçeklerin Cinsiyet Karőılařtırması İçin t Test Analiz Tablosu

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata
Sosyal Destek	Kadın	299	4.91	1.15	.03
	Erkek	266	4.95	1.25	.03
Siber Mağduriyet	Kadın	299	1.50	.53	.03
	Erkek	266	1.60	.54	.03
Depresyon	Kadın	299	.83	.56	.03
	Erkek	266	.83	.58	.03

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Tablo 3.1: Ortalamaların Eşitliği İçin t Test

	Anlamlılık Düzeyi (P)	t	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	Ortalama Farkı	%95 Güven Aralığı
Sosyal Destek	.03	.40	540.22	.68	-.04	[0.24 - 0.15]
Siber Mağduriyet	.27	2.16	563			[-0.00 - 0.09]

Tablo 4: Sosyal Destek Alt Boyutları İçin Cinsiyet Karşılaştırmasında t Test Tablosu

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata
Aile	Kadın	299	5.57	1.31	.07
	Erkek	266	5.35	1.43	.08
Arkadaş	Kadın	299	5.38	1.40	.08
	Erkek	266	5.22	1.46	.08
Diğer	Kadın	299	3.77	2.25	.13
	Erkek	266	4.27	2.19	.13

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Tablo 4.1: Ortalamaların Eşitliği İçin t Test

	Anlamlılık Düzeyi (P)	t	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	Ortalama Farkı	%95 Güven Aralığı
Aile	.01	1.9	563	.05	.22	[0.00 - 0.44]
Arkadaş	.80	1.30	563	.19	.15	[-0.07 - 0.39]
Diğer	.38	-2.68	563	.00	-.50	[-0.87 - -0.13]

Çalışmada katılımcıların yaşı, 18-21 ve 22+ olarak iki boyutta incelenmiştir. Tablo 5'e göre Siber mağduriyet ($t[570]=.334$; $p>0.05$), Beck Depresyon Ölçeği ($t[570]=.334$; $p>0.05$) ve Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin toplam puanında ($t[570]=.719$, $p>0.05$) yaşlar arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin alt boyutlarından biri olan "aile" boyutunda da anlamlı fark bulunmadığı Tablo 6'da görölmektedir ($t[570]=.346$; $p>0.05$). Ancak "arkadaş" ($t[570]=.012$; $p<0.05$) ve "diğer" ($t[570]=.005$; $p<0.05$) alt boyutlarında yaşlar arasında anlamlı fark saptanmıştır. 18-21 yaş aralığındaki katılımcıların (Ort=5.43) "arkadaş" alt boyutunda algıladıkları sosyal destek, 22 yaş ve üstündeki (Ort=5.12) katılımcılardan daha yüksektir. "Diğer" kategorisinde ise 22 yaş ve üstü (Ort=4.33) katılımcıların puanlarının, 18-21 (Ort=3.80) yaş aralığındaki katılımcılardan daha fazla olduğu görölmüştür.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Tablo 5: Kullanılan Ölçeklerin Yaş Karşılaştırmasında t Test Tablosu

	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata
Sosyal Destek	18-21	343	4.91	1.16	.06
	22+	229	4.95	1.27	.08
Siber Mağduriyet	18-21	343	1.53	.52	.02
	22+	229	1.58	.56	.03
Depresyon	18-21	343	.84	.57	.03
	22+	229	.82	.57	.03

Tablo 5.1: Ortalamaların Eşitliği İçin t Test

	Anlamlılık Düzeyi (P)	t	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	Ortalama Farkı	%95 Güven Aralığı
Aile	.06	-.35	570	.71	-.03	[-0.23 -0.15]
Arkadaş	.20	-.97	570	.32	-.04	[-0.13 -0.04]
Diğer	.92	.32	570	.74	.01	[-0.08 0.11]

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Tablo 6: Sosyal Destek Ölçeğinin Alt Boyutları İçin Yaş t Test Tablosu

	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata
Aile	18-21	343	5.50	1.30	.07
	22+	229	5.39	1.47	.09
Arkadaş	18-21	343	5.43	1.36	.07
	22+	229	5.12	1.50	.09
Diğer	18-21	343	3.80	2.21	.11
	22+	229	4.33	2.22	.14

Tablo 6.1: Ortalamaların Eşitliği İçin t Test

	Anlamlılık Düzeyi (P)	t	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	Ortalama Farkı	%95 Güven Aralığı
Aile	.07	.94	570	.34	.11	[-0.12 - 0.34]
Arkadaş	.04	2.52	456.00	.01	.31	[0.06 - 0.55]
Diğer	.88	-2.82	570	.00	-.53	[-0.80 - -0.16]

Ölçekler, son olarak medeni durum bakımından karşılaştırılmıştır. Bunun için ankette; “bekar”, “evli” ve “romantik ilişkisi var” seçenekleri sunulmuştur. Bu grupların karşılaştırılmasında evliler, tüm katılımcıların %2.3’ünü oluşturduğundan romantik ilişkisi var kategorisi içerisinde değerlendirilmiştir. Yapılan analiz sonucunda, Siber Mağduriyet Ölçeği ($t[570]=.998$; $p>0.05$), Beck Depresyon Ölçeği ($t[563]=.370$; $p>0.05$) ve

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ő., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Őniversite Öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişki: Algılanan sosyal desteğin dzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin toplam puanında ($t[570]=.370$; $p>0.05$) katılımcıların bekar veya romantik ilişki olması arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Őlçeđin alt boyutlarında yapılan analizde, "aile" boyutunda ($t[570]=.048$; $p<0.05$) anlamlı fark bulunmuőken, "arkadaş" ($t[570]=.053$; $p>0.05$) ve "diğer" boyutlarında ($t[570]=.119$; $p>0.05$) anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Buna göre romantik ilişki bulunanların ($Ort=6.23$) bekarlara ($Ort=5.46$) göre aileden algıladıkları sosyal destek daha yŐksektir.

Tablo 7: Pearson Korelasyon Testi

	Sosyal Destek	Siber Mağduriyet	Depresyon
Sosyal Destek	1	-.08	-.37
Siber Mağduriyet	-.08	1	.27
Depresyon	-.37	.27	1

Tablo 7'de katılımcıların siber mağduriyet, depresyon ve algılanan sosyal destek arasındaki iliőkiyi belirlemek amacıyla gerçekteőtirilen Pearson korelasyon analizi sonuçları sunulmuştur. Tablo 7'de gŐrŐldüđü ũzere, korelasyon analizinde siber mağduriyet ve depresyon arasında dũőük seviyede pozitif yönde ($r=.275$) ilişki bulunmuőtur. Buna göre siber mağduriyet arttıkça depresyon dũzeyi de artmaktadır. Katılımcıların siber mağduriyet ve algıladıkları sosyal destek arasında negatif yönde çok dũőük seviyede ($r=-.082$) ilişki bulunmuőtur. Siber mağduriyet arttıkça algılanan sosyal destek seviyesi dũőmektedir. Yine depresyon ve algılanan sosyal destek arasında negatif yönlü dũőük seviyede ($r=-.372$) ilişki tespit edilmiştir. Yani depresyon dũzeyi arttıkça, daha dũőük seviyede sosyal destek algılanmaktadır.

Tablo 8: Siber Mağduriyet ve Depresyon Arasındaki Regresyon Analizi

	R	R ²	β	F	Sig.
Siber Mağduriyet	.27	.07	.27	46.50	.00

*Bağımlı değişken: Depresyon $p<0.05$

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Tablo 9: Siber Mağduriyet, Depresyon ve Sosyal Destek Arasındaki Regresyon Analizi

	R	R ²	β	F	Sig.
Siber Mağduriyet	.44	.19	.24	70.42	.00
Algılanan Sosyal Destek			-.35		.00

*Bağımlı değişken: Depresyon $p<0.05$

Tablo 10: Algılanan Sosyal Desteğin Düzenleyici Rolüne İlişkin Regresyon Analizi

	R	R ²	β	F	Sig.
Siber Mağduriyet			.25		.00
Algılanan Sosyal Destek	.44	.19	-.35	47.10	.00
Siber Mağduriyet × Sosyal Destek			.02		.45

*Bağımlı değişken: Depresyon $p<0.05$

Siber mağduriyetin depresyona yardımına ilişkin yapılan regresyon analizinin anlamlı olduğu görülmektedir. Tablo 8'e bakıldığında siber mağduriyetin depresyona pozitif yönde ve zayıf düzeyde etkisinin olduğu görülmüştür ($R^2=.075$, $F=46.508$; $p<0.05$). Yani depresyon değişkeninin %7.5'i siber mağduriyet değişkeni tarafından açıklanmaktadır. Tablo 9'da ise algılanan sosyal desteğin de siber mağduriyet ve depresyon arasındaki ilişkisine negatif yönde anlamlı bir katkı sağladığı görülmüştür ($R^2 =.198$, $F=70.426$; $p<0.05$). Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolüne ilişkin analiz için de bağımsız değişkenlerin (siber mağduriyet ve algılanan sosyal destek) çarpımından oluşan yeni değerler ile regresyon analizi yapılmıştır. Buna göre analizde anlamlı bir sonuç bulunmamıştır. Yani Tablo 10'da görüldüğü üzere algılanan sosyal desteğin siber mağduriyet ve depresyon ilişkisinde düzenleyici rolü bulunmamaktadır ($R^2=.198$, $F=47.100$; $p>0.05$).

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Algılanan sosyal desteğin alt boyutları için de ayrı ayrı regresyon analizi yapılmıştır. “Aile” ($R^2=.199$ $F=47.108$; $p>0.05$), “arkadaş” ($R^2=.199$ $F=46.951$; $p>0.05$) ve “diğer” ($R^2=.201$ $F=47.723$; $p>0.05$) boyutlarının da siber mağduriyet ve depresyon ilişkisinde düzenleyici rolünün olmadığı tespit edilmiştir.

Tartıőma

Araştırmada elde edilen bulgular ışığında, erkek katılımcıların kadın katılımcılardan daha fazla siber mağduriyete uğradıkları tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde elde edilen araştırma bulgularına paralel bulgular bulunmuőtur (Akbulut ve Eriőti, 2011, s. 27; Akcan ve Öztürk, 2017; Arıcak vd., 2008, s. 253-261; Erdur-Baker ve Kavşut, 2007, s. 27; Yiğit ve Seferoğlu, 2017, s. 13-49). Cinsiyet deđiőkenine göre erkekler, kadınlara oranla daha fazla siber mağduru olduklarını belirtmiőlerdir. Alanyazında kadınların daha az siber mağduriyet yaőamasının nedenleri; kadınların mağduriyeti saklamaları (Dursun vd., 2020, s. 465-485) ve kadınların internet kullanımının denetlenmesi olarak (Erdur-Baker 2010, s. 109-125) açıklanmıőtır. Ancak tam aksine kadın katılımcıların daha fazla siber mağduriyete uğradıklarını belirten çalışmalar da bulunmaktadır (Dilmaç, 2009, s. 1291-1325; Kowalski ve Limber, 2007, s. 22-30; Peker vd., 2012, s. 205-221; Ybarra ve Mitchell, 2007, s. 189-195). Kowalski ve arkadaşlarının (2014, s. 1073) çalıőmasına göre, kadın katılımcıların kişisel sınırlarını açıklamaya daha eğilimli olmaları daha fazla siber mağduriyet yaőamalarına neden olmaktadır. Bazı çalışmalarda ise cinsiyetler arası siber mağduriyet yaőanması bakımından anlamlı fark bulunmamıştır (Akcan ve Öztürk, 2020, s. 11-26; Arıcak, 2009, s. 34; Dalmaz, 2014). Bu sonuçlar, siber mağduriyetin başka deđiőkenlerle ve farklı örnekleme gruplarına göre çeőitli sonuçlara yol açabileceğini düőündürmüőtür.

Bu çalışmada siber mağduriyet yaőamanın 18-21 ve 22+ yaş kategorilerinde farklılaőmadıđı görölmüőtür. Bunun nedeninin çalışmada incelenen yaş kategorilerinin, geç ergenlik ve erken yetiőkinlik dönemleri gibi birbirine yakın iki dönemi kapsaması olduğu düşünülmektedir. Literatürde yaőın anlamlı fark oluőturduđu ve oluőturmadıđı çalışmalar bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara paralel olarak Erdur-Baker (2007) ve Polat’ın (2016, s. 115-132) çalışmalarında da yaş ve siber mağduriyet

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Süslü ve Oktay (2018, s. 1877-1894), yaş gruplarının internet eriőiminin farklı olmasını ve kişilerin yaőlarının sanal ortamda gizlenebilmesini, bu ilişkide anlamlı fark olmamasının sebebi olarak aėıklamıőtır. Yaş arttıka siber mağduriyetin arttığını bildiren çalışmalar olduğu gibi (Walrave ve Heirman, 2011, s. 59-72; Ybarra ve Mitchell, 2004, s. 1308-1316), yaş azaldıkça siber mağduriyetin azaldığını söyleyen çalışmalar da bulunmaktadır (Dehue vd., 2008, s. 217-223; Schneider vd., 2012, s. 171-177). Gönenç'in (2018) alıőmasına göre, 29 yaş ve üzeri olan katılımcıların siber mağduriyet puanlarının, diğer gruplardan anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre, katılımcıların romantik iliőkiye sahip olmaları veya bekar olmaları arasında siber mağduriyet puanları bakımından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Benzer bir bulgu da Ngo ve Paternoster'in (2011, s. 773) alıőmasında bulunmuőtur. Ancak bunun aksine medeni durumun, siber mağduriyette anlamlı fark oluőturduđunu söyleyen çalışmalar da vardır. Kılıçer ve oklar (2018, s. 19-39), araştırmalarında bekarların evlilere göre mağduriyet sorunlarının daha fazla olduğunu raporlamıőtır. Bekarların evlilerden daha fazla ulaőılabilir olduğuna ilişkin algı, bu durumun nedeni olarak aėıklanmıőtır (Akcan ve Öztürk, 2020, s. 11-26). Korkmaz (2019), bu araştırmada elde edilen bulgunun aksine bekarların evlilerden daha fazla siber mağduriyet yaőadıklarını tespit etmiőtir.

Depresyon puanları incelendiğinde bu çalışmada, kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Literatürde ağırlıklı olarak kadın katılımcıların depresyon seviyeleri daha yüksek bulunmasına rağmen (Boughton ve Street, 2007, s. 187-197; Khatib, 2013, s. 393-402; Topuzoğlu vd., 2015, s. 78-86), erkeklerin depresyon puanlarının daha yüksek olduğunu söyleyen çalışmalar da mevcuttur (Tuzcuoğlu ve Korkmaz, 2001, s. 135-152). Bulgularımıza paralel olarak Mackenzi vd. (2011, s. 101) ile Yavuzer ve Karataő (2017) da bulgularında kadın ve erkeklerin depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığını belirtmiőlerdir.

Depresyon puanlarının yaş kategorileri arasındaki karőılaőtırmaya bakıldığında da anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Hisli (1989, s. 3-13) de çalışmasında, yaőa göre depresyon ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık saptamamıőtır. Ancak Atılđan ve Erözkan (2005), depresyon düzeyinde yaş grupları arasında farklılık bulmuőlardır. Yaőları 22+ olan

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

kişilerin yüksek depresyonunun, bu kişilerin çoğunlukla lisans eğitimlerinin son dönemlerinde olmaları ve bu yüzden de daha fazla sorumluluk altında olmalarından kaynaklandığı düşünölmektedir.

Bu çalışmada depresyon puanlarının karőılaőtırıldıđı diğer bir demografik değişken, medeni durumdur. Buna göre katılımcıların depresyon düzeylerinde romantik ilişkilerinin olması ya da bekar olmaları bakımından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bulgularımıza benzer Őekilde Dikmen'in (2021, s. 20-30) çalışmasında da medeni durum ve depresyon arasında ilişki tespit edilmemiştir. Fakat aksini söyleyen çalışmalar da mevcuttur. Aydemir vd. (2002, s. 33-39) araőtırmalarında, evli olanların depresyon düzeyinin yüksek olduğunu rapor ederken, Öngüner ve Eyüboğlu (2013, s. 34-46), bekarların depresyon düzeyinin daha yüksek olduğunu bildirmişlerdir.

Algılanan sosyal destekle ilgili alanyazına bakıldığında, kadınların daha fazla sosyal destek algıladıklarını (Başer, 2006; Yamaç, 2009) veya erkeklerin daha fazla sosyal destek algıladıklarını (Altay, 2007; Gümüő, 2015, s. 63-75) belirleyen çalışmalar olduğu gibi, ikisi arasında anlamlı fark olmadığını bildiren çalışmalar da (Çakır ve Palabıyıköğlu, 1997, s. 15-24; Demirtaş, 2007; Őahin, 2011) bulunmaktadır. Araőtırmamız sonucunda algılanan sosyal destek, cinsiyetler arasında anlamlı olarak farklılaőmamıőtır. Fakat sosyal desteğin "diğer" kategorisinde erkeklerin kadınlardan daha fazla sosyal destek algıladıkları görölmüőtür. Alsubaie (2019, s. 484-496) çalışmasında, kadınların erkeklere göre özel kiőilerden algıladıkları sosyal desteğin daha fazla olduğunu bildirmiőtir. Bu bulgu, araştırma bulgumuzla uyuőmamaktadır. Literatürde kızların arkadaőlarından, erkeklerin ise ailelerinden algıladıkları sosyal desteğin daha yüksek olduğu görölmüőtür (Colorassi, 2001, s.233-241; Güngör, 1996). Çünkü kızların, destek alma konusunda daha becerikli oldukları, sorunlarını arkadaşlarıyla daha fazla paylaőtıkları düşünölmektedir. Taysi (2000) ise hem aileden hem arkadaőtan algılanan sosyal desteğin erkeklerde daha fazla olduğunu söylemiőtir. Araştırma bulgumuza paralel olarak, cinsiyetler arasında aile ve arkadaş kategorilerinde anlamlı fark olmadığını söyleyen çalışmalar da bulunmaktadır (Dölger, 2009).

Bu çalışmada algılanan sosyal destek ile yaş arasında anlamlı bir farklılaőma bulunmamıştır. Literatürde genellikle yaőla birlikte algılanan sosyal desteğin arttığı görölmüőtür (Kozaklı, 2006; Sertbaő vd., 2004, s. 42; Yılmaz ve Karaca, 2008). Ancak Karataő (2009), algılanan sosyal

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

desteğin sadece arkadaş alt boyutunda yaőa göre anlamlı farklılık bulunmuőtur. Őahin (2011) ise, bulgumuza paralel olarak algılanan sosyal destekle yaş arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Algılanan sosyal destek, son olarak da medeni durum kategorileri arasında karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda romantik ilişkisi bulunanların bekarlara göre aileden algıladıkları sosyal destek daha yüksek bulunmuőtur. Aras ve Tel (2009, s. 63-68) de algılanan aile desteğinin evlilerde daha yüksek, arkadaş desteğinin ise bekarlarda daha yüksek olduğunu bildirmiőtir. Robles vd. (2007, s. 807-815) de aile ve arkadaş desteğinin evlilerde bekarlara göre yüksek olduğunu belirtmiştir. Ancak araőtırmamızda medeni durum kategorileri arasındaki farklılaőma sadece aile boyutunda saptanmıőtır, arkadaş ve diğer boyutunda anlamlı bir farklılık görülmemiőtir.

Bu araőtırmada bahsi geçen deđiőkenler arasındaki iliőkiye dair yapılan alanyazın taramasında, siber mağduriyet ve depresyon arasında pozitif yönde bir korelasyon olduğu, genel bir görüő halini almıőtır. Araőtırmalarda siber mağdurlar, üzgün ve korkmuő hissettiklerini (Beran ve Li, 2005, s. 265), sosyal iliőkilerinde sorunlar olduğunu, öfke ve depresyon yaőadıklarını bildirmişlerdir (Patchin ve Hinduja, 2008, s.129-156; Topçu vd., 2010; Yaman vd., 2011). Yine siber mağdurların kaygı ve depresyon neticesinde intihara (Kestel ve Akbıyık, 2016; Kim vd., 2020), madde kullanımına ya da suça yöneldikleri (Mitchell vd., 2007) belirlenmiştir. Kraft ve Wang (2010, s. 251-257) da siber mağdurların kızgınlık (%72), üzüntü (%52), utanç (%39), endiőe (%37), depresyon (%15) ve intihar düőüncesi (%2) yaőadıklarını rapor etmişlerdir. Bu sonuçların araştırma bulgumuzla uyumlu olarak siber mağduriyet ve depresyonun pozitif yönlü iliőkisini doğruladığı belirlenmiştir. Siber mağduriyet yaőayan kişilerin bu durumu paylaşmakta zorlanmaları ve yalnızlaőmalarının, siber mağduriyetle depresyon arasındaki iliőkiyi açıkladığı düşünölmektedir.

Yapılan çalışmalarda görölmektedir ki siber mağduriyet ve algılanan sosyal destek arasında negatif yönde bir ilişki bulunmaktadır. Yani aileden algılanan desteği yüksek olan bireyler, daha az siber zorbalığa maruz kalmaktadır (Accordino ve Accordino, 2011, s.14-30; Wang vd., 2009, s. 368-375; Williams ve Guerra, 2007, s. 14-21). Ybarra ve Mitchell (2004 s. 1308-1316) de ebeveynlerle yetersiz duygusal bağ kurulmasının siber mağduriyeti artırdığını tespit etmişlerdir. Aile üyeleriyle nitelikli

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

ilişkiler kuramayan bireylerin, duygusal destek için internete yönelmesi (Lei ve Wu, 2007) ve siber mağdurların yaşadıkları zorbalığı aileleriyle paylaşmakta çekimser olmaları da (Finn, 2004, s. 468-481; Lenhart, 2007; Li, 2007, s. 1777-1791) bu bulguları destekler niteliktedir. Başka bir çalışmada da düşük sosyal desteğin problemlili internet kullanımı için risk faktörleri arasında yer aldığı ifade edilmiştir (Zhang vd., 2007, s. 175-185). Bulgumuz da sosyal desteği yüksek olan bireylerin yaşadıkları mağduriyeti daha kolay paylaşmaları yönünde çıkmıştır.

Arkadaştan algılanan sosyal desteğin incelendiği çalışmalarda, destek düzeyi ve siber mağduriyet ilişkisinin negatif yönde olduğu görülmektedir (Bingöl ve Tanrıkulu, 2014; Calvete vd., 2010, s. 1128-1135; Williams ve Guerra, 2007, s. 14-21). Eroğlu ve Peker (2011, s. 1-15), araştırmaları sonucunda aileden algılanan sosyal desteğin siber mağduriyeti ve siber mağduriyetin arkadaştan algılanan sosyal desteği negatif yönde yordadığını tespit etmişlerdir. Tüm bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde algılanan sosyal destek azaldıkça siber mağduriyetin azaldığı ve siber mağduriyet yaşandıkça da daha düşük seviyede sosyal destek algılandığı görülmektedir. Siber mağdurların kendilerine siber zorbalık yapan bireylere ve olaya tanık olanlara karşı öfke duymasının (Topçu vd., 2008), arkadaştan algılanan sosyal desteği olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Ancak çalışmamızda siber mağduriyet ve algılanan sosyal destek arasındaki ilişki, çok düşük seviyededir. Sosyal desteğin üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet için tampon etkisi yapmadığını söyleyen Tennant vd.'nin (2015, s. 348-357) çalışması da araştırma bulgumuzla örtüşmektedir.

Literatürdeki çalışmalarda çoğunlukla sosyal destek ve depresyon arasında negatif yönde ilişki olduğu belirlenmiştir (Alsubaie vd., 2019, s. 484-496; Doğan, 2008, s. 30-44; Eldeleklioğlu, 2006, s. 727-752; Erdem, 2012; Gökdağlı, 2014). Stresle baş etme (Dunkel vd., 1987, s. 71; Heinrichs, vd., 2003, s. 1389-1398; Kaner, 2010, s. 15; Sarason vd., 1983; Terzi, 2008, s. 1-11) ve problem çözme becerisinde (Korkut, 2002) sosyal desteğin önemiyle ilgili çalışmalar da bu sonucu desteklemektedir. Yine buna paralel olarak sosyal desteğin fiziksel ve ruhsal sağlık üzerinde olumlu etkilerini gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (Camara ve Padilla, 2017, s. 123-136; Dafaalla vd., 2016, s. 1-7; House vd., 1988, s. 293-318; Kugbey, 2015, s. 135-140; LaRocco vd., 1980, s. 202-218; Saltzman ve Holahan, 2002, s. 309).

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Çalışmamızda algılanan sosyal desteğin alt boyutları ile depresyon ilişkisi ayrı ayrı incelenmemiştir. Ancak Gökdağlı'nın (2014) çalışmasında "aileden algılanan sosyal destek" boyutu ve "özel bir insandan algılanan sosyal destek" boyutu ile depresyon arasındaki ilişki anlamlyken, "arkadaştan algılanan sosyal destek" ile depresyon arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı da tespit edilmiştir. Bunun aksine Kugbey (2015, s. 135-140) ise, arkadaşlardan gelen sosyal desteğin üniversite öğrencileri için daha önemli olduğunu belirtmiştir. Bunun nedenini de üniversite okuyan gençlerin, aileden ayrı yaşamaları ve üniversitedeki arkadaşlarıyla daha yakın ilişki kurmalarıyla açıklamaktadır.

Yerli ve yabancı literatürde, siber mağduriyet ve depresyon ilişkisinde algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolüne ilişkin bir çalışma tespit edilmemiştir. Araştırmamız neticesinde her ne kadar sosyal desteğin düzenleyici rolü bulunmasa da çalışmamızın bu konuda yapılacak araştırmalar için bir başlangıç noktası olabileceğini söylemek mümkündür. Yine siber zorbalık konusunda ülkemizde üniversite öğrencilerini kapsayan çalışmaların sınırlılığı, Uluçay, Melek'in (2017, s. 91-106) ve Akca, Sayımer'in (2017, s. 7-19) çalışmalarında tespit edilmiştir. 81 ilin tamamını kapsayan 572 öğrenci ile gerçekleştirdiğimiz araştırmamızın bu konuda da literatüre katkı sağlayacağını düşünmekteyiz.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçları bütün olarak değerlendirildiğinde, araştırma hipotezimize uygun olarak siber mağduriyet arttıkça depresyonun arttığı, algılanan sosyal destek arttıkça depresyonun azaldığı ve siber mağduriyet arttıkça algılanan sosyal desteğin azaldığı görülmüştür. Bu sonuçların literatürdeki genel bulgularla örtüştüğü tespit edilmiştir. Ancak algılanan sosyal desteğin, siber mağduriyet ve depresyon ilişkisinde düzenleyici bir rolü bulunmamıştır. Bununla birlikte incelediğimiz üç değişkenin birlikte ele alındığı bir başka çalışmaya da rastlanmamıştır.

Çalışma neticesinde görülmüştür ki, siber mağdurların yardım arayışından kaçınması, bireylerde daha düşük seviyede sosyal destek algılanmasına neden olmaktadır. Yalnız kalan siber mağdurlar, daha yoğun depresyon yaşayabilmektedirler. Bunun önlenmesi için siber zorbalık ve siber mağduriyete dair toplum genelinde farkındalık çalışmaları yapılabilir, üniversite öğrencilerinin sosyal destek kaynakları

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

güçlendirilebilir, depresyonla baş etmeleri için psikolojik yardım sunulabilir.

Araştırma yürütülürken bazı sınırlılıkların olduğu da göz ardı edilmemelidir. Araştırmanın sadece üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıő olması, bulguların genellenebilirliğini sınırlamaktadır. İllere göre katılımcı sayısında homojenliğin artırılması veya diğer yaş gruplarında da çalışılması, araştırmanın genellenebilirlik düzeyini arttıracaktır.

Sonuç olarak, bu çalışmada örneklem grubu içerisinde siber mağduriyetle depresyon arasında pozitif yönde ilişki bulunmasına rağmen algılanan sosyal desteğin bu ilişkide düzenleyici rolü saptanmamıőtır. Kişilerin yaşadıkları mağduriyetin farkında olmamaları, depresyonu farklı tanımlamaları ve bunun sonucunda sosyal desteğe ihtiyaçları olmadığına yönelik algıları; araştırmamızda sosyal desteğin neden düzenleyici rolünün olmadığını gösterdiği düşünölmektedir. Bu sebeple, aynı konuda başka araştırmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Kaynakça

- Accordino, D. B., Accordino, M. P. (2011). An exploratory study of face-to-face and cyberbullying in sixth grade students. *American Secondary Education*, 14-30.
- Akbıyık, C., Kestel, M. (2016). Siber zorbalığın öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal durumları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 12(3), 844-859.
- Akbulut, Y., Eristi, B. (2011). Cyberbullying and victimisation among Turkish university students. *Australasian Journal of Educational Technology*, 27(7).
- Akca, E. B., Sayımer, İ. (2017). Siber zorbalık kavramı, türleri ve iliőekli olduğu faktörler: Mevcut araştırmalar üzerinden bir değerlendirme. *AJIT-e: Biliőim Teknolojileri Online Dergisi*, 8(30), 7-19.
- Akcan, G., Öztürk, E. (2017). *The investigation of predictors of cyberbullying and cyber victimization in university students.*
- Akcan, G., Öztürk, E. (2020). *The Mediator Role of Self Concept Clarity on the Relationship Between the Need for Absolute Truth, Problem Solving and Symptoms of Stress in Gay Men.*
- Akcan, G., Öztürk, İ. E. (2020). The Investigation of Predictors of Cyber Bullying and Cyber Victimization in University Students. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 17(1), 47-57.
- Aksüllü, N., Doğan, S. (2004). Huzurevinde ve evde yaőayan yaőlılarda algılanan sosyal destek etkenleri ile depresyon arasındaki ilişki. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, (5), 76-84.
- Alsubaie, M. M., Stain, H. J., Webster, L. A. D., Wadman, R. (2019). The role of sources of social support on depression and quality of life for university students. *International Journal of Adolescence and Youth*, 24(4), 484-496.
- Altay, M. (2007). *Okul yöneticilerinin mesleki tükenmiőlik düzeyleri ile çok boyutlu algılanan sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaőa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Aras, A., Tel, H. (2009). Kronik obstrüktif akciğer hastalığı olan hastalarda

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

algılanan sosyal destek ve ilişkili faktörlerin belirlenmesi. *Türk Toraks Dergisi*, 10(2), 63-68.

Arıcak, O. T. (2009). Psychiatric symptomatology as a predictor of cyberbullying among university students. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, (34).

Arıcak, O., Kınay, H. & Tanrıkulu, T. (2012). Siber Zorbalık Ölçeği'nin İlk Psikometrik Bulguları. *HAYEF Journal of Education*, 9 (1), 101-114.

Arıcak, O. (2011) Siber zorbalık: Gençlerimizi bekleyen yeni tehlike, *Kariyer Penceresi Dergisi*, İstanbul, (6), 10-12.

Arıcak, T., Siyahhan, S., Uzunhasanoglu, A., Saribeyoglu, S., Ciplak, S., Yılmaz, N., Memmedov, C. (2008). Cyberbullying among Turkish adolescents. *Cyberpsychology & behavior*, 11(3), 253-261.

Avşar, G., Filiz, K. O. Ç., Aslan, G. (2016). Madde bağımlısı hastalarda sosyal destek ve benlik saygısı. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (1), 44-49.

Ayas, T., Horzum, M. B. (2010). Sanal zorba/kurban ölçek geliştirme çalışması. *Akademik Bakış Dergisi*, (19), 1-17.

Aydemir, Ç., Temiz, V. H., Göka, E. (2002). Majör depresyon ve özkıyıda kognitif ve emosyonel faktörler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 13(1), 33-39.

Baker, Ö. E., Tanrıkulu, İ. (2010). Psychological consequences of cyber bullying experiences among Turkish secondary school children. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 2771-2776. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.413>.

Başer, Z. (2006). *Aileden algılanan sosyal destek ile kendini kabul düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Belsey, B. (2005). Cyberbullying: An emerging threat to the “always on” generation. *Retrieved January*, (16).

Beran, T., Li, Q. (2005). Cyber-harassment: A study of a new method for an old behavior. *Journal of educational computing research*, 32(3).

- Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>
- Bingöl, N., Tanrıkulu, T. (2014). Siber Zorba ve Mağdur olma ile algılanan sosyal destek düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (43).
- Boughton, S., Street, H. (2007). Integrated review of the social and psychological gender differences in depression. *Australian Psychologist*, 42(3), 187-197.
- Burgess-Proctor, A., Patchin, J. W., Hinduja, S. (2009). *Cyberbullying and online harassment: Reconceptualizing the victimization of adolescent girls. Female crime victims: Reality reconsidered.*
- Calvete, E., Orue, I., Estévez, A., Villardón, L., Padilla, P. (2010). Cyberbullying in adolescents: Modalities and aggressors' profile. *Computers in Human Behavior*, 26(5), 1128-1135.
- Camara, M., Bacigalupe, G., Padilla, P. (2017). The role of social support in adolescents: are you helping me or stressing me out? *International Journal of Adolescence and Youth*, 22(2), 123-136.
- Colarossi, L. G. (2001). Adolescent gender differences in social support: Structure, function, and provider type. *Social Work Research*, 25(4), 233-241.
- Çakır, Y., Palabıyıköğlu, R. (1997). Gençlerde sosyal destek-çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Kriz Dergisi*, 5(1), 15-24.
- Dafaalla, M., Farah, A., Bashir, S., Khalil, A., Abdulhamid, R., Mokhtar, M., Abdalrahman, I. (2016). Validity and reliability of Arabic MOS social support survey. *SpringerPlus*, 5(1), 1-7.
- Dalmaz, E. (2014). *Üniversite öğrencilerinde siber zorbalık/mağduriyet, depresyon ve anksiyete arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dehue, F., Bolman, C., Völlink, T. (2008). Cyberbullying: Youngsters' experiences and parental perception. *CyberPsychology&Behavior*, 11(2), 217-223.
- Demirtaş, A. S. (2007). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin algılanan sosyal destek ve yalnızlık düzeyleri ile stresle başa çıkma düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dikmen, M. (2021). COVID-19 pandemisinde üniversite öğrencilerinin depresyon düzeylerinin sosyal medya bağımlılığı üzerindeki rolünün incelenmesi: Bir yapısal eşitlik modeli. *Bağımlılık Dergisi*, 22(1), 20-30.

Dilmaç, B. (2009). Sanal zorbalığı yordayan psikolojik ihtiyaçlar: Lisans öğrencileri için bir ön çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(3), 1291-1325.

Doğan, T. (2008). Psikolojik belirtilerin yordayıcısı olarak sosyal destek ve iyilik hali. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(30), 30-44.

Dunkel-Schetter, C., Folkman, S., Lazarus, R. S. (1987). Correlates of social support receipt. *Journal of personality and social psychology*, 53(1).

Dursun, S., Gökçe, A., Aytaç, S. (2020). Siber Zorbalık: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *International Journal of Social Inquiry*, 13(2), 465-485.

Dülger, Ö. (2009). *Ergenlerde algılanan sosyal destek ile karar verme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Edwards, L., Kontostathis, A.E., Fisher, C. (2016). Cyberbullying, race/ethnicity and mental health outcomes: A review of the literature. *Media and Communication*, 4(3), 71-78. DOI: 10.17645/mac.v4i3.525

Eker, D., Arkar, H. & Yıldız, H. (2001). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin Gözden Geçirilmiş Formunun Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirliğı. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 17-25.

Eldeleklioğlu, J. (2006). Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ile depresyon ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(3), 727-752.

Erbiçer, E. S. (2019). Siber Zorbalık ve Siber Mağduriyetin Sosyal Uyuma ve Bazı Demografik Değışkenlere Göre İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-24.

- Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>
- Erdem, K. (2012). *İnfertil Kadınlarda Algılanan Sosyal Destek ile Depresyon Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Erdur-Baker, Ö. (2010). Cyberbullying and its correlation to traditional bullying, gender and frequent and risky usage of internet-mediated communication tools. *New media & society*, 12(1), 109-125.
- Erdur-Baker, Ö., Kavşut, F. (2007). Akran zorbalığının yeni yüzü: siber zorbalık. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, (27).
- Eroğlu, Y., Peker, A. (2011). Aileden ve arkadaştan algılanan sosyal destek ve siber mağduriyet: Yapısal eşitlik modeliyle bir inceleme. *Akademik Bakış Dergisi*, 27(1), 1-15.
- Erözkan, A. (2005). Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılık ve depresyon düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 129-155.
- Finn, J. (2004). A survey of online harassment at a university campus [Electronic Version]. *Journal of Interpersonal Violence*, 19(4), 468-481.
- Gezgin, D. M. & Çuhadar, C. (2012). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin siber zorbalığa ilişkin duyarlılık düzeylerinin incelenmesi, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, (2), 93-104.
- Gökdağlı, N. (2014). *Algılanan sosyal destek ve duygusal zekanın depresyon üzerindeki etkileri: Osmaniye korkut ata üniversitesi öğrencileri üzerinde bir uygulama* (Yüksek Lisans Tezi). Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Osmaniye.
- Gönenç, N. (2018). *Üniversite öğrencilerinde siber zorbalık ve siber mağduriyetin duygusal zeka ve psikolojik iyi oluş açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gredler, G. R. (2003). Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Malden, MA: Blackwell Publishing, 140 pp., DOI: <https://doi.org/10.1002/pits.10114>.
- Gümüş Eren, A. (2006). Sosyal kaygının benlik saygısına ve işlevsel olmayan tutumlara göre yordanması. *Türk Psikolojik Danışma ve*

Mutlu, M., Kurt, B. S., şener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

Rehberlik Dergisi, 3(26), 63-75.

Güngör, A. (1996). *Üniversite öğrencilerinde sosyal destek, negatif yaşam olayları, öfkenin ifade edilme biçimi ile kendini suçlamanın fiziksel sağlık ve sosyal uyumla olan ilişkilerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

Heinrichs, M., Baumgartner, T., Kirschbaum, C., & Ehlert, U. (2003). Social support and oxytocin interact to suppress cortisol and subjective responses to psychosocial stress. *Biological psychiatry*, 54(12), 1389-1398.

Hinduja, S., Patching, J. W. (2008). Cyberbullying: An exploratory analysis of factors related to offending and victimization. *Deviant behavior*, 29(2), 129-156.

Hinduja, S., Patchin, J. W. (2014). *Bullying beyond the schoolyard: Preventing and responding to cyberbullying*. Corwin press.

Hisli, N. (1989). Beck depresyon envanterinin üniversite öğrencileri için geçerliliği, güvenilirliği. (A reliability and validity study of Beck Depression Inventory in a university student sample). *J. Psychol.*, (7), 3-13.

House, J. S., Umberson, D., Landis, K. R. (1988). Structures and processes of social support. *Annual review of sociology*, 293-318. <https://doi.org/10.2190/8YQM-B04H-PG4D-BLLH>.

İlhan, Ç. (2009). *Ev kadınlarında sosyokültürel özelliklere bağlı olarak depresyon düzeyi ve kişilik özellikleri arası ilişkilerin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

İzgiş, H. (2019). *Bir grup öğretmeninin algıladıkları sosyal destek ve yaşam doyumu ile depresyon arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi, İstanbul.

Jackson, M., Cassidy, W., Brown, K. (2009). Out of the mouth of babes: Students' voice their opinions on cyber-bullying. *Long Island Education Review*, 8(2), 24-30.

Kaner, S. (2010). Psychometric properties of revised parental social support scale. *Eğitim ve Bilim*, 35(157).

- Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>
- Karataő, H. (2009). *Öğretmenlerin mesleki tükenmiőlikleri ve çok boyutlu algılanan sosyal destekleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Khatib, Y., Bhui, K., Stansfeld, S. A. (2013). Does social support protect against depression&psychological distress? Findings from the RELACHS study of East London adolescents. *Journal of adolescence*, 36(2), 393-402.
- Kiliçer, K., Özeke, V., Çoklar, A. N. (2018). Sosyal medya kullanıcılarına ait siber davranıőların insani değerler bağlamında incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (56), 19-39.
- Kim, J., Walsh, E., Pike, K., Thompson, E. A. (2020). Cyberbullying and victimization and youth suicide risk: the buffering effects of school connectedness. *The journal of school nursing*, 36(4), 251-257.
- Korkmaz, S. (2019). *Siber zorbalık ve mağduriyet, problemlı internet kullanımı ve dindarlık ilişkisi* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Korkut, F. (2002). Lise öğrencilerinin problem çözüme becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23).
- Kowalski, R. M. (2008). Cyber bullying: Recognizing and treating victim and aggressor. *Psychiatric Times*, 25(11).
- Kowalski, R. M., Limber, S. P. (2007). Electronic bullying among middle school students. *Journal of adolescent health*, 41(6), 22-30.
- Kowalski, R. M., Giumetti, G. W., Schroeder, A. N., Lattanner, M. R. (2014). Bullying in the digital age: a critical review and meta-analysis of cyberbullying research among youth. *Psychological bulletin*, 140(4).
- Kozaklı, H. (2006). *Üniversite öğrencilerinde yalnızlık ve sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkilerin karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Köse, S., Özdilek, R., Doğan, P., Göктаő, S. (2018). Üniversite öğrencilerinin sanal zorba/ sanal kurban olma durumları üzerine bir araştırma. *İstanbul Journal of Social Sciences* (2018) Spring: 20.
- Kraft, E., Wang, J. (2010). An exploratory study of the cyberbullying and

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

cyberstalking experiences and factors related to victimization of students at a public liberal arts college. *International Journal of Technoethics (IJT)*, 1(4), 74-91.

Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukophadhyay, T., Scherlis, W. (1998). Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological wellbeing?. *American psychologist*, 53(9).

Kugbey, N., Osei-Boadi, S., Atefoe, E. A. (2015). The Influence of Social Support on the Levels of Depression, Anxiety and Stress among Students in Ghana. *Journal of Education and Practice*, 6(25), 135-140.

LaRocco, J. M., House, J. S., French Jr, J. R. (1980). Social support, occupational stress, and health. *Journal of health and Social Behavior*, 202-218.

Lenhart, A. (2007). Cyberbullying and online teens.

Li, Q. (2007). New bottle but old wine: A research of cyberbullying in schools. *Computers in human behavior*, 23(4), 1777-1791.

Mackenzie, S., Wiegel, J. R., Mundt, M., Brown, D., Saewyc, E., Heiligenstein, E., Fleming, M. (2011). Depression and suicide ideation among students accessing campus health care. *American journal of orthopsychiatry*, 81(1).

Mitchell, K. J., Ybarra, M., Finkelhor, D. (2007). The relative importance of online victimization in understanding depression, delinquency, and substance use. *Child maltreatment*, 12(4), 314-324.

Ngo, F. T., Paternoster, R. (2011). Cybercrime victimization: An examination of individual and situational level factors. *International Journal of Cyber Criminology*, 5(1).

Nixon, C. L. (2014). Current perspectives: the impact of cyberbullying on adolescent health. *Adolescent health, medicine and therapeutics*, (5).

Öngider, N., Özışık Eyüboğlu, S. (2013). Investigation of death anxiety among depressive patients. *Journal of Clinical Psychiatry*, 16(1), 34-46.

Peker, A., Eroğlu, Y. (2015). Ergenlerde algılanan sosyal destek ve siber

Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

zorbalığa eğilim arasındaki ilişkiler: Arkadaştan ve öğretdenden algılanan sosyal desteğin aracı rolü. *Turkish Studies* (Elektronik), 10(3), 759-778.

Peker, A., Eroğlu, Y., Çitemel, N. (2012). Boyun eğici davranışlar ile siber zorbalık ve siber mağduriyet arasındaki ilişkide cinsiyetin aracılığının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 205-221.

Polat, Z. D., Bayraktar, S. (2016). Ergenlerde siber zorbalık ve siber mağduriyet ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 5(1), 115-132.

Robles, T. F. (2007). Stress, social support, and delayed skin barrier recovery. *Psychosomatic Medicine*, 69(8), 807-815.

Saltzman, K. M., Holahan, C. J. (2002). Social support, self-efficacy, and depressive symptoms: An integrative model. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 21(3).

Sarason, I. G., Levine, H. M., Basham, R. B., & Sarason, B. R. (1983). Assessing social support: the social support questionnaire. *Journal of personality and social psychology*, 44(1).

Schneider, S. K., O'donnell, L., Stueve, A., Coulter, R. W. (2012). Cyberbullying, school bullying, and psychological distress: A regional census of high school students. *American journal of public health*, 102(1), 171-177.

Sertbaş, G., Çuhadar, D., Demirli, F. (2004). Gaziantep Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü öğrencilerinde aile ve arkadaşlardan algılanan sosyal destek ile anksiyete düzeyi arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Hemşirelik Forumu Dergisi*, (8).

Slonje, R., Smith, P. K. & Frisén, A. (2013) The nature of cyberbullying, and strategies for prevention. *Computers in Human Behavior*, (29), 26-32.

Summak, M. E. (2019). Sosyal ağlarda siber mağduriyet deneyimleri ve sosyal kaygı ilişkisi üzerine bir araştırma. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(16), 851-869.

Süslü, D. P., & Oktay, A. (2018). Lise öğrencilerinde siber zorbalık ve siber mağduriyetle ilişkili bazı değişkenlerin incelenmesi.

Mutlu, M., Kurt, B. S., şener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>

İlköğretim Online, 17(4), 1877-1894.

şahin, G. N. (2011). *Üniversite öğrencilerinin kendini açma, öznel iyi oluş ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin karşılaştırılması* (Doktora Tezi). DEÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*, Ed. 6th Pearson Education. Inc, Boston. [Google Scholar]

Taysi, E. (2000). *Benlik saygısı, arkadaşlardan ve aileden sağlanan sosyal destek: Üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışma* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

Tennant, J. E., Demaray, M. K., Coyle, S., Malecki, C. K. (2015). The dangers of the web: Cybervictimization, depression, and social support in college students. *Computers in Human Behavior*, (50), 348-357.

Terzi, ř. (2008). Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılıkları ve algıladıkları sosyal destek arasındaki ilişki. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 3(29), 1-11.

Topçu, Ç., Erdur-Baker, Ö., Çapa-Aydn, Y. (2008). Examination of cyberbullying experiences among Turkish students from different school types. *CyberPsychology & Behavior*, 11(6), 643-648.

Topçu, Ç., Yıldırım, A., Erdur-Baker, Ö. (2010, August). Turkish high school students' perception of cyber bullying: A qualitative study. In *The European Conference on Educational Research*.

Topuzoğlu, A., Binbay, T., Ulaş, H., Elbi, H., Tanık, F. A., Zağlı, N., Alptekin, K. (2015). The epidemiology of major depressive disorder and subthreshold depression in Izmir, Turkey: Prevalence, socioeconomic differences, impairment and help-seeking. *Journal of affective disorders*, (181), 78-86.

Tuzcuoğlu, S., Korkmaz, B. (2001). Psikolojik danışma ve rehberlik öğrencilerinin boyuneğici davranış ve depresyon düzeylerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(14), 135-152.

Uluçay, D. M., Melek, G. (2017). Türkiye'deki okullarda siber zorbalık: Bir literatür değerlendirmesi. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi*, 8(30), 91-106.

- Mutlu, M., Kurt, B. S., Őener, S. D., Öven, Ç., Yavuzel, İ. S., Ateş, H., Demir, B., Didin, H. E. N. ve Koç, A. (2023). Üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet ve depresyon ilişkisi: Algılanan sosyal desteğin düzenleyici rolü. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (10), 91-123. DOI: <https://doi.org/10.54557/karataysad.1258295>
- Walrave, M., Heirman, W. (2011). Cyberbullying: Predicting victimisation and perpetration. *Children & Society*, 25(1), 59-72.
- Wang, J., Iannotti, R. J., Nansel, T. R. (2009). School bullying among adolescents in the United States: Physical, verbal, relational, and cyber. *Journal of Adolescent health*, 45(4), 368-375.
- Williams, K. R., Guerra, N. G. (2007). Prevalence and predictors of internet bullying. *Journal of adolescent health*, 41(6), 14-21.
- Yamaç, Ö. (2009). *Üniversite öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek ile stresle başa çıkma stilleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yaman, E., Sönmez, Z. (2015). Ergenlerin siber zorbalık eğilimleri. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 2(1), 18-31.
- Yaman, E., Eroğlu, Y., Peker, Â. (2011). *Başa çıkma stratejileri ile okul zorbalığı ve siber zorbalık*. Kaknüs Yayınları.
- Yavuzer, Y., Karataő, Z. (2017). Investigating the relationship between depression, negative automatic thoughts, life satisfaction and symptom interpretation in Turkish young adults. *In Depression. IntechOpen*.
- Ybarra, M. L., Mitchell, K. J. (2004). Online aggressor/targets, aggressors, and targets: A comparison of associated youth characteristics. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45(7), 1308-1316.
- Ybarra, M. L., Mitchell, K. J. (2007). Prevalence and frequency of Internet harassment instigation: Implications for adolescent health. *Journal of Adolescent Health*, 41(2), s. 189-195.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E., Karaca, F. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18(2).
- Yiğit, M. F., Seferoğlu, S. S. (2017). Siber zorbalıkla ilişkili faktörler ve olası çözüm önerileri üzerine bir inceleme. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 4(2), 13-49.
- Zhang, J., Shao, F., Li, Y., Cui, H., Chen, L., Li, H., & Zhou, J. M. (2007). A *Pseudomonas syringae* effector inactivates MAPKs to suppress PAMP-induced immunity in plants. *Cell host & microbe*, 1(3).

